

Guds änglars skara eller Possiska Lancasterskolan av Raymond Andersson

Källa: Lidköpings Bygden Julen 2002

Guds Änglars Skar. Det var namnet på en försvunnen vägvisarsten på vilken var inhugget "Guds englars skar Bevar en hvar Som här framfar Ty här går vägen åt Hellekis". Stenen hade stått på skoltomten.

Posseska skolan var en donation av Louise Posse från Hellekis Säteri. Fröken Fredrika Lovisa (Louise) Posse föddes den 28 augusti 1766 i Stockholm och dog den 13 januari 1841. Hon var hovfröken hos prinsessan Sofia Albertina. Då fadern dog ärvde hon hela godset Hellekis. Louise levde som en eremit trots sin stora rikedom och var ytterst sparsam.

Pastellmålare

Hennes porträtt hängde över frökens kateder och vi fick en gång rita av det. Målningen hänger i den gamla skolan som förvaltas av Kinnekulle hembygdsförening, vilken erhöll den gamla skolan av Kinnekulle kommun. Tavlan är en pastell och föreställer henne som ung, förmodligen utförd av den store pastellmålaren Gustaf Lundberg. Texten på tavlan: Stiftarinna af Scholan Hoffröen Högvälborna Grefvinna Louise Posse MDCCXXXIV.

Efter att ha gott första och andra klass i Hällekis småskola hos fröken Hanna Olsson fick vår klass börja 3:e klass i Posseska skolan, som låg 3 km från samhälle Hällekis. Jag tillhörde den sista skolklassen som kom att gå i Posseska skolan i Hällekis från 20 aug. 1857 till den 10 juni 1959 då vi var tvungna att flytta till Hällekis Centralskola som var klar till höstterminen 1959. Vi barn tyckte att Posseska Lanchester Skolan var den bästa skola vi gått i . Vi ville stanna kvar.

Strängare än vår fröken

De lärare vi hade var Birgitta Källström som under tiden gifte sig och kom att heta Blom. Fröken kom från Småland och Sävsjö. Då hennes far blev sjuk och senare dog hade vi vikarier. En av dem var en gammal pensionerad lärare från Lidköping, Arvid Rytters. Han kom till skolan i en svart Volvo PV. Han var mycket strängare än vår fröken. Han var mycket noga med att vi skulle lära oss en massa psalmversar utantill, de som inte kunde dem fick sitta kvar. Ibland skickades någon ut till bilens koffert för magistern ville att vi hämtade in en öl till honom. Efter begravningen kom vår riktiga fröken tillbaka och allt var i sin vanliga ordning. För det mesta cyklade vi. Det var en lång rad med alla Hällekis-barnen. De som kom från Västerplana och Medelplana kom med buss eller taxi.

Lift med Råbäcks lastbilar

Vi från Hällekis kunde få åka buss till skolan men fick då gå hem. Ibland kunde vi få åka med någon bil. Det var inte så många personbilar men med Råbäcks lastbilar kunde vi få lift. Det var Bil John från Råbäck och Bly som var från Österäng. Någon gång kunde vi få åka med truckarna som körde sten till cementfabriken, det var oftast med Per-Åkes pappa. Men det blev snart förbjudet eftersom det kunde ramla av stora stenar från truckarna. Det var också absolut förbjudet att vistas och cykla på truckvägen, men det gick lättare att ta den istället för den dåliga grusvägen förbi

kapellet. Vi lärde oss höra när truckarna kom med lass och när de passerat var det att sätta fart hemåt.

En vinterdag skulle vi åka skidor i skolan och efter som det var snöoväder bestämde vi oss för att åka buss till skolan. Det kom ingen buss och vi skulle alla komma för sent. Alla flickorna tog på sig skidorna och for mot skolan. Efter en lång stund kom bussen med världens argaste chaufför. Han var så arg att han bara kastade in skidorna i bagaget, och det var någons skidor som då blev avbrutna.

Saft och kakor

Till skolan hade vi alltid bråttom, vi hade för det mesta sällskap alla barn. Men på hemvägen kunde det ta tid då vi hittade på allt möjligt. På våren plockades blommor, dessa brukade vi ge till några gamla tanter i Kärrgården. Vi stannade för de satt ofta ute i trädgården. De berättade för oss hur det var då de var unga, vi fick saft och kakor.

Fröken läste boken Barnen från Frostmofjället för oss. På hemvägen spelade vi upp de stycken hon läst för oss, vi var de olika barnen. Då vi passerade en stor sten alldeles före Hönsätes kapell klättrade vi upp på den och sjöng palmen Morgon mellan fjällen.

Militärer kom och hade ett läger vid kapellet. Vägen blev avstängd ingen fick passera utom vi skolbarn. Vi stannade hos gubbarna som bjöd på choklad och kaffe. De bjöd på ärtsoppa också. Vi fick komma in i tälten där de eldade i sina kaminer, det doftade från deras kläder. I taket hängde det strumpor och andra kläder. Hur länge de låg där kommer jag inte ihåg det var nog minst en vecka?

Vi skrev upp i en bok vad vi gjorde. I en tabell som vi förde över vädret finns anmärkningar Älg. På skolvägen stod det en älg vid Kärrgården och stora råttor. I huset mitt emot skolan hade de en liten dotter som ofta smet in i skolkorridoren och ur skolväskorna försvann pålägg och stora bitar av smörgåsarna, vi trodde det var hon som smakat på våra smörgåsar, men efter ett tag var det fullt av stora råttor i skolan. Vi lekte allt möjligt, i geografin läste vi om alla Sveriges stora vattenfall, Stora Sjöfallet och alla andra vattenfall fanns i stenbrottet. Det vi lärde oss på lektionerna fortsatte vi med på rasterna. Då lekte vi om det vi lärt oss. I Råbäcks trädgård fanns den tusenåriga eken och vi hade våra gamla ihåliga ekar. I en hage till Hellekis fanns vår femhundraåriga ek och i skogen hade vi vår hundraåriga.

På raserna byggde vi jättestora hyddor av granris och från Råbäcks Diversehandel tog Dan med sig emaljerade reklamskyltar. Dessa var hur bra som helst att åka med i snön nedanför alla backar. På den tiden var det alltid massor med snö. Vi kastade snöboll på varandra och ibland då det kom någon bil förbi. En dag kom en stor svart bil som vi slängde snöboll på. Ur bilen hoppade en gubbe men han blev inte arg utan började slänga snö på skolbarnen. Det var Povel Ramel på väg till sina släktingar på Hellekis Säteri.

Sputnik II

Den 3 november 1957 hände något märkvärdigt. Så sände ryssarna upp sin andra satellit. Den väger över 500 kg. Nu svävar den runt jorden. Den kallas Sputnik II. Inuti Sputnik fanns det en levande hund. Det är en eskimåhund, som heter Damka. Nu ha han snart varit där i fyra dagar. Han har luft och mat i sitt rum. När en klocka ringer

äter han. Ryssarna tror att Damka ska kunna komma levande till jorden. Vi får väl se? (Hundens namn var Lajka och Sputnik vägde 509 kg)

Måndagen den 22 september 1958, först åkte jag till skolan där dagen började med slöjd. Där fick jag borra ett hål i en trädrulle på ungefär 25 cm, det skulle bli en brödkavel. Efter skolan fick jag åka ett ärende till affären sedan lekte jag och Kent, efter var det läxläsning.

Tisdagen 23 september. Idag åkte vi buss till skolan. Efter skolan hjälpte jag min kusin att flytta från Stackeklev till Bygget. Jag hann också plocka ner äpplen till mamma.

Onsdagen 24 september idag cyklade vi till skolan. Idag fick jag, Anita, Bo., Per-Åke, Ulf och Gittan städa i den gamla slöjdsalen. På eftermiddagen var jag på Vargungarna. Lekte lite med Mats.

Torsdagen 25 september, tillsammans med mina syskon Ralf och Ranita och kamraterna Bodil, Ingela och Krister var vi hos Sigrid för att se på TV men det kom ingen bild så vi fick gå hem. Man var glad att få se testbilden bara, ibland kunde man se att det rörde sig på televisionsapparaten, mest var det myrornas kring. De var bland de första på Kinnekulle som hade TV.

20 november. Det hade varit fint väder under lång tid, på raserna var vi ute och lekte. I dag var fyra skolbarn sjuka, de hade ont i halsen. På kvällen var vi vid Gössäter och tittade på zigenarna de spelade och sjöng och bodde i tält.

Den 28 mars 1958 hade vi polioympning, det kändes inte ett dugg, vi har tillverkat tuppar av lera. I skolan skrev vi brev jag skrev till farmor .

I slutet på april fick skolbarnen resa till tandläkare Nylén i Lidköping. Det var 5-6 stycken som åkte samtidigt. Någon av föräldrarna följde med.

När vi eldade skräp

Den 22 april 1958 eldade vi skräp i skolan. Vi eldade i tre dagar. Nästa hela klassen stod vid elden på rasterna. Fröken tände den första elden, de andra dagarna blåste vi skolbarn liv i elden. Vi rökte cigarett med vassrör som vi tog på andra sidan diket. Karl-Artur, Bosse och jag lekte brandkår i en ek som växte i närheten. Runa, Britta och Lillian krattade löv och gräs till brasan.

Skolresan till Bohuslän

Våren 1959, när vi åkte tåget till Lidköping fick vi sitta trängt för det var många passagerare med tåget till Lidköping där de flesta gick av. I Håkantorps bytte vi tåg. Nu fick vi en egen vagn till Uddevalla. I Uddevalla åkte vi båten Hafstensfjord till Ellös. På båtfärden såg vi ejdrar, det var fina fåglar. En hel hop med fiskmåsar följde med våran båt. Det var för att vi matade dem med vår överblivna mat. När vi kom fram badade vi i havet och plockade snäckor i mängder, det var vasst på botten. Hem åkte vi buss och såg de nya Tjörnbroarna.

Vi var ofta ute på friluftsdag. Det var för att vi inte hade någon gymnastiksal. Under vintern var det skidor som gällde och under övriga tider var det att vandra till Munkängarna eller upp till Högkullen. Det kunde hända att Dan tog med draggspelet och då var det alltid sång, till en del hade vi egen text. Fröken kunde inte spela och sjunga. En dag då vi som vanligt haft friluftsdag vid Munkängarna, plockade vi alla blommor som vi satte i bläckhornshålet i bänkarna. Bland alla vårblommor plockade vi vita ramslöksblommor. Dagen efter fick vi ha lektioner utomhus, hela skolsalen doftade lök.

Tamt rådjur

En annan gång gick vi upp på Kinnekulles torp. Vi gjorde ett besök hos Gerda Johansson. Alla skolbarnen fick gå in i huset, efter en stund då Gerda varit ute kom hennes tama rådjur Kajsa fram och hon fick hö. Efter en stund kom tant Gerda in och bjöd skolbarnen på nybakade bullar och saft. Efter det vi hade börjat i Hällekis Centralskola, på hösten 1959, fik vi en dag ta oss till vår gamla skola. Den kände filmfotografen Bertil Svensson från Mariestad kom och filmade oss. Det var den sista skolklassen som gick i skolan.